

รายงานการประชุม

คณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อศึกษาหาแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดสรร

ค่าภาคหลวงแร่และปิโตรเลียมให้แก่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙

วันศุกร์ที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๙ เวลา ๑๓.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมอรรถไกรวัลย์ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล

ผู้มาประชุม

๑. นายจิรัชย์ มุลทองโรย	รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	ประธาน
๒. ศาสตราจารย์ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์		อนุกรรมการ
๓. รองศาสตราจารย์อัชกรณ วังศ์ปรีดี		อนุกรรมการ
๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อิชเฉลิม สุทธิพงษ์ประชา		อนุกรรมการ
๕. นายพหล แก้วเอียน	ผู้แทนกระทรวงการคลัง	อนุกรรมการ
๖. นายสกล จุลาภา	ผู้แทนกรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	อนุกรรมการ
๗. นางสาวสรัญญา รัตนโกเศศ	ผู้แทนกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ	อนุกรรมการ
๘. นางอัญชลี วงศาโรจน์	ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	อนุกรรมการ
๙. นายวิชญ์ วาसानนท์	ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	อนุกรรมการ
๑๐. นายณรงค์ เชื้อบุญช่วย	ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการ การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	อนุกรรมการ
๑๑. นางบุญศรีศรี สุปิพัฒน์โมลี	ผู้แทนเมืองพัทยา	อนุกรรมการ
๑๒. นายสฤกษ์พงษ์ เกี้ยวข้อง	ผู้แทนสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัด แห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๑๓. นายคงเดช กาญจนนันทวงศ์	ผู้แทนสมาคมสันนิบาตเทศบาล แห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๑๔. นายวิชัย ไตรรัตน์	ผู้แทนสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบล แห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๑๕. นายวิฑูร เอี่ยมโอภาส	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการพิเศษ	อนุกรรมการและ เลขานุการ
๑๖. นางสาวพิมพ์นารา บัวเกิด	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการพิเศษ	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๗. นางสาวอภิรดี ประเสริฐฤทธิ	นิติกรชำนาญการ	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๘. นางสาวเพ็ญพรรณ เจริญพงศ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายปราโมทย์ ฉิมปาน
๒. นางสาวณัฏฐ์วี กรรณมาตร
๓. นางอุมาพรรณ อินทร์ศรี
๔. ว่าที่ร้อยตรีปวีรรัต สมณะ
๕. นายวิญญ์พล ฉวีวรรณ
๖. นายอำพล กิติโชตนกุล
๗. นายนำพล โพธิวงศ์
๘. นายวิวัฒน์ พุกจำปา
๙. นายสมศักดิ์ หวลกลิน
๑๐. ร้อยโทบรรจงศักดิ์ มาศิริ
๑๑. นายภูวนนท์ คงหนองช้าง
๑๒. นายปรีดา กล้าเดช
๑๓. นายบุญยงค์ อัมหิรัญ
๑๔. นางพรนิภา คุสกุลรัตน์
๑๕. นางสาวสุภาวรรณ คงศิริ
๑๖. เจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (เหมืองแม่เมาะ)
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (เหมืองแม่เมาะ)
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (เหมืองแม่เมาะ)
สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง
สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง
สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย
สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย
กรุงเทพมหานคร
กรุงเทพมหานคร
เมืองพญา

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

-ไม่มี-

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อศึกษาหาแนวทางการแก้ไข ปัญหาการจัดสรรค่าภาคหลวงแร่และปิโตรเลียมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดทำรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อศึกษาหาแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดสรรค่าภาคหลวงแร่และปิโตรเลียมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ และได้แจ้งเวียนอนุกรรมการทุกท่านพิจารณาเรียบร้อยแล้ว โดยมีอนุกรรมการขอแก้ไขรายงานการประชุมดังนี้

๑. หน้าที่ ๑ รายชื่อผู้มาประชุมลำดับที่ ๑๑ นายบุญยงค์ อัมหิรัญ จาก “ผู้แทนกรุงเทพมหานคร” เป็น “ผู้เข้าร่วมประชุม”

๒. หน้าที่ ๒ รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมลำดับที่ ๒ นางสาวพรทิพย์ สุทธิภิรมย์กุล จาก “กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ” เป็น “กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่”

๓. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของที่ประชุม หน้าที่ ๗ ข้อ ๓ แก้ไขเป็น “เทศบาลตำบลกุดน้ำใสได้รับผลกระทบจากการลำเลียงก๊าซธรรมชาติเพื่อนำมาผลิตเป็นพลังงานในภูมิภาค ทั้งจากแหล่งสินภูฮ่อม จังหวัดอุดรธานี เนื่องจากแหล่งที่พบปิโตรเลียมอยู่ในจังหวัดอุดรธานี จึงวางท่อก๊าซธรรมชาติมาผ่าน

กระบวนการผลิตก๊าซธรรมชาติในพื้นที่เทศบาลตำบลกุดน้ำใส อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ซึ่งกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติเสนอให้มีการพิจารณาจัดสรรค่าภาคหลวงปิโตรเลียมให้ครอบคลุมพื้นที่ที่เป็นสถานที่ผลิตก๊าซธรรมชาติและให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีแนวท่อก๊าซปิโตรเลียมของบริษัทผู้รับสัมปทานพาดผ่านได้รับค่าภาคหลวงปิโตรเลียมด้วย”

หน้าที่ ๘ ข้อ ๕ แก้ไขจาก “Steakholder” เป็น “Stakeholder”

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

เรื่องที่ ๓.๑ สรุปผลการประชุมเพื่อรับฟังปัญหาและแนวทางการแก้ไขปรับปรุงเกณฑ์การจัดสรรค่าภาคหลวงแร่และลงพื้นที่ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดงและการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (แม่เมาะ) เมื่อวันที่ ๑๑ - ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๙

เลขานุการ รายงานว่า คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อศึกษาหาแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดสรรค่าภาคหลวงแร่และปิโตรเลียมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ได้พิจารณาเรื่อง การปรับปรุงแก้ไขเกณฑ์การจัดสรรค่าภาคหลวงแร่และปิโตรเลียมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้อนุกรรมการลงพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) บ้านดง และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) (แม่เมาะ) เพื่อรับฟังปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงเกณฑ์การจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๙ และนำผลสรุปการลงพื้นที่เสนอที่ประชุมพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

เมื่อวันที่ ๑๑ - ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๙ คณะอนุกรรมการฯ ได้ดำเนินการลงพื้นที่ อบต. บ้านดงและ กฟผ. (แม่เมาะ) เพื่อรับฟังปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงเกณฑ์การจัดสรรค่าภาคหลวงแร่เสร็จเรียบร้อยแล้ว สรุปได้ดังนี้

๑. ปัญหาของ อบต. บ้านดง

๑.๑ ด้านสิ่งแวดล้อม การดำเนินกิจการของ กฟผ. (แม่เมาะ) ส่งผลให้เกิดพื้นที่ทิ้งมูลดินทรายที่เกิดจากการขุดเปิดหน้าดินของบ่อเหมืองขนาดใหญ่ ซึ่งพื้นที่ทิ้งมูลดินส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ ๙๐ อยู่เขตตำบลบ้านดง ผลกระทบที่ได้รับคือ มลภาวะ ฝุ่น กลิ่น เสียง

๑.๒ ด้านเอกสารสิทธิที่ดินของราษฎรที่อพยพ เนื่องจากการอพยพราษฎรในแต่ละครั้งจะมีการขอใช้พื้นที่สำหรับการอพยพราษฎรที่มีความแตกต่างกันไป อาทิ การขอใช้พื้นที่ป่าสงวน การขอใช้พื้นที่รกร้าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหน่วยงานเจ้าภาพ เช่น สำนักนายกรัฐมนตรี กฟผ. หรือ กรมป่าไม้

๑.๓ ด้านค่าภาคหลวงแร่ อบต.บ้านดง เสนอขอรับการ จัดสรรค่าภาคหลวงแร่ เป็นอัตราร้อยละ ๑๕ ของค่าภาคหลวงแร่ทั้งหมดจากการทำเหมืองแร่ลิทโมไนต์ของ กฟผ. เนื่องจากพื้นที่ตำบลบ้านดงเป็นที่ทิ้งมูลดินเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ จนมลภาวะที่เพิ่มขึ้นส่งผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของราษฎรที่อาศัยอยู่ในบริเวณข้างเคียง อบต.บ้านดง โดย อบต.บ้านดง ได้มีการเรียกร้อง เพื่อขอรับการ จัดสรรค่าภาคหลวงแร่มาตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ จนถึงปัจจุบัน นับเป็นเวลากว่า ๑๐ ปี แต่ยังไม่ได้รับการแก้ไข เนื่องจาก การแก้ไขพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ มีขั้นตอนที่ยุ่งยากและไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะแก้ไขกฎหมายเพื่อ อปท. เพียงแห่งเดียว ซึ่งประชาชนตำบลบ้านดง เห็นว่า ไม่เป็นธรรมและไม่มี

เมตตาทรรมต่อประชาชนตำบลบ้านดง ซึ่งเป็นผู้เสียสละอยู่ในพื้นที่ที่มีมลภาวะเป็นพิษมาตลอดตั้งแต่มีการผลิตกระแสไฟฟ้าเพื่อให้คนทั้งประเทศ

๒. การดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ ศาลปกครองสูงสุด ได้มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ ให้ กฟผ. ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการเหมืองลิกไนต์แม่เมาะ โดยให้ดำเนินการติดตั้งม่านน้ำเพื่อเป็นการลดฝุ่นละออง ฟื้นฟูชุมชนเมืองให้ใกล้เคียงกับสภาพเดิมตามธรรมชาติ ให้ใช้ระบบสายพานที่มีการติดตั้งระบบสเปรย์น้ำตามแนวสายพานและวางแผนจุดปล่อยดินโดยให้ตำแหน่งปล่อยดินไม่อยู่ในตำแหน่งต้นลมที่ลมพัดผ่านไปยังชุมชนโดยรอบ เป็นต้น ทั้งนี้ ให้อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ตรวจสอบกำกับดูแลการประกอบกิจการของ กฟผ. ให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขการออกประทานบัตรและมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการเหมืองลิกไนต์แม่เมาะของ กฟผ.

๒.๒ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๒๕/๒๕๕๕ ได้พิจารณากรณี อบต.บ้านดงร้องเรียนแทนประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ฝุ่น กลิ่น เสียง) ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพจากการประกอบกิจการเหมืองแร่และโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนจากถ่านหินลิกไนต์ของ กฟผ. (แม่เมาะ) และมีมติดังนี้ (๑) ให้กรมป่าไม้ควรพิจารณาทบทวนการต่อใบอนุญาตใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามที่ กฟผ. เสนอ (๒) กฟผ. ควรรับผิดชอบดูแลและชดเชยเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบในพื้นที่และเร่งดำเนินการอพยพชาวบ้านที่สมัครใจออกจากพื้นที่ ตามมติคณะกรรมการไตรภาคี ซึ่งมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน โดยมี อบต. และตัวแทนผู้ได้รับผลกระทบเข้าร่วมเป็นกรรมการในสัดส่วนที่เท่าเทียมกัน

๒.๓ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยม อบต.บ้านดง แล้วพบว่า ปัญหาของ อบต.บ้านดง คือ การขาดเจ้าภาพในการดำเนินการ จึงได้นำเรื่องกราบเรียนนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว มอบหมายกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นเจ้าภาพ ในการขอใช้พื้นที่ป่าสงวน โดยให้เพิกถอนสภาพป่าสงวนเพื่อให้สามารถออกเอกสารสิทธิให้แก่ราษฎรที่อพยพได้ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ พลเอก วิทวัส รชตะนันทน์ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ลงพื้นที่ อบต.บ้านดง เพื่อติดตามความก้าวหน้าเกี่ยวกับข้อร้องเรียนของราษฎรในพื้นที่ อบต.บ้านดงที่อพยพไปอยู่ในพื้นที่ที่ทางการจัดหาให้ซึ่งเป็นพื้นที่ป่าสงวนแต่ไม่ได้รับเอกสารสิทธิที่ดิน เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีข้อยุติเกี่ยวกับการเพิกถอนสภาพป่าสงวน ปัจจุบันนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งว่า หากยังไม่มีข้อยุติยังมีให้ออกเอกสารสิทธิที่ดินในพื้นที่ป่าสงวน ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินได้นำเรื่องกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อขอให้พิจารณามีคำสั่งให้กรมป่าไม้เพิกถอนสภาพป่าสงวนเพื่อให้สามารถออกเอกสารสิทธิที่ดินให้แก่ราษฎรที่อพยพไปอยู่ในพื้นที่ป่าสงวนดังกล่าว

๒.๔ กฟผ. (แม่เมาะ) ได้ดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่บริเวณโดยรอบเหมืองแม่เมาะ โดยมีมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านฝุ่น กลิ่น เสียง ความสั่นสะเทือน ฟื้นฟูพื้นที่โครงการ และการมีส่วนร่วมระหว่าง กฟผ. และชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม

ที่ประชุมมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. กฟผ. ควรปรับปรุงระเบียบการสนับสนุน อปท. ของเงินกองทุนที่จัดตั้งขึ้นมา ให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้นเพื่อให้เกิดความสะดวกสำหรับ อปท. ในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณรวมทั้ง ขอบเขตของการใช้งบประมาณดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ กฟผ. จะต้องร่วมกับชุมชนในการจัดทำโครงการ/กิจกรรม ที่ชาวบ้านในพื้นที่ต้องการตั้งแต่เริ่มแรก โดยให้การสนับสนุนทั้งทางด้านวิชาการและงบประมาณเพื่อให้ โครงการ/กิจกรรมนั้นสามารถดำเนินการให้ตรงตามวัตถุประสงค์

๒. นอกเหนือจากการให้การสนับสนุนทางด้านวิชาการและงบประมาณแล้ว กฟผ. ควรให้ความสำคัญในการทำความเข้าใจกับคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ทุกระดับชั้นตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูง ผู้ปฏิบัติงานรวมถึงชาวบ้าน เนื่องจากกรณีดังกล่าวเป็นเรื่องที่มีความอ่อนไหวต่อความรู้สึกในความจริงใจ ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น รวมทั้งการช่วยเหลือในด้านต่างๆ ต้องทำให้ครอบคลุมอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เพื่อป้องกันความรู้สึกของราษฎรที่ไม่ได้รับการแก้ไขปัญหา

๓. อบต.บ้านดง ได้รับการแก้ไขปัญหาทั้งด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเอกสารสิทธิของ ราษฎรผู้อพยพ โดยมีหน่วยงานหลายหน่วยงานได้เข้ามาร่วมกันแก้ไขปัญหาแล้ว หากมีการแก้ไขปัญหา เรื่องการจัดสรรค่าภาคหลวงแร่อีกประการหนึ่ง จะเป็นการแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืน

๔. สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ กับกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและ การเหมืองแร่ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องประชุมปรึกษาหารือเพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไข ปัญหาดังกล่าวต่อไป

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดทราบ

มติที่ประชุม รับทราบ โดยให้ปรับปรุงข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของที่ประชุม ดังนี้

๑. ข้อ ๑ แก้ไขเป็น “คณะกรรมการกองทุนเพื่อพัฒนาโรงงานไฟฟ้าแม่เมาะ ควรปรับปรุงเกณฑ์การสนับสนุนงบประมาณรวมทั้งขยายขอบเขตการใช้งบประมาณดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ กฟผ. จะต้องร่วมกับชุมชนในการจัดทำโครงการ/กิจกรรมที่ชาวบ้านในพื้นที่ต้องการตั้งแต่เริ่มแรก โดยให้ การสนับสนุนทั้งทางด้านวิชาการและงบประมาณเพื่อให้โครงการ/กิจกรรมนั้นสามารถดำเนินการให้ตรง ตามวัตถุประสงค์” เนื่องจากการใช้จ่ายเงินกองทุนฯ จะอยู่ภายใต้การกำกับของคณะกรรมการกำกับกิจการ พลังงาน ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดลำปางเป็นประธาน โดย กฟผ. เป็นเพียงหน่วยงานที่นำเงินเข้ากองทุนเท่านั้น

๒. ข้อ ๒ แก้ไขเป็น “นอกเหนือจากการให้การสนับสนุนทางด้านวิชาการและ งบประมาณแล้ว กฟผ. ควรให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม” เพื่อให้เกิดความชัดเจนกว่า การให้ กฟผ. ให้ความสำคัญในการทำความเข้าใจกับคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่

๓. ข้อ ๓ แก้ไขเป็น “หากมีการเสนอให้แก้ไขค่านิยามร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. หรือพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ” เพื่อให้เป็นข้อเสนอแนะที่ชัดเจนกว่า การแก้ไขปัญหาการจัดสรรค่าภาคหลวงแร่

เรื่องที่ ๓.๒ ร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.

เลขานุการ รายงานว่า พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ มีหลักการและเหตุผลเพื่อให้รัฐมีอำนาจควบคุมการตรวจ การผลิต การรักษาแหล่งแร่ การจำหน่ายแร่ และการโลหกรรม และในเวลาเดียวกันก็อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการทำเหมือง ตลอดจนการให้ความคุ้มครองแก่กรรมกรและสวัสดิภาพของประชาชนให้เหมาะสมแก่กาลสมัย โดยมีสาระสำคัญเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการอนุญาตหรือให้สิทธิเกี่ยวกับแร่ต่าง ๆ กำหนดมาตรการในการควบคุมการสำรวจแร่ การทำเหมืองแร่ การร่อนแร่ การขุดหาแร่ ร่ายย่อย การเก็บรักษาแร่ การซื้อและการขายแร่ การครอบครองแร่ การแต่งแร่ การประกอบโลหกรรม การนำแร่เข้าหรือการส่งแร่ออกนอกราชอาณาจักร รวมถึงการวางมาตรการเพื่อการอนุรักษ์แร่ การป้องกันความเดือดร้อนเสียหายจากการทำเหมือง การให้ความปลอดภัยแก่บุคคลภายนอกและการให้ความคุ้มครองแก่คนงาน พร้อมทั้งบทลงโทษ

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กระทรวงอุตสาหกรรมได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ และส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว ต่อมาสภานิติบัญญัติแห่งชาติในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๙ ได้พิจารณาและมีมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. โดยตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาในรายละเอียดและมีระยะเวลาการทำงาน ๖๐ วัน ก่อนส่งกลับมาให้ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบ ซึ่งร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. มีสาระสำคัญเพื่อให้การอนุญาตและการจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่เป็นไปอย่างมีระบบ กำหนดนโยบายในการบริหารจัดการแร่ เพื่อให้เกิดดุลยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการรักษาสิ่งแวดล้อม กำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตและการกำกับดูแลการทำเหมืองให้เหมาะสมกับประเภทและขนาดของการทำเหมือง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแร่ กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดสรรผลประโยชน์จากทรัพยากรแร่ให้แก่ อปท. และชุมชนอันเป็นที่ตั้งของพื้นที่ทำเหมืองและพื้นที่ซึ่งได้รับผลกระทบจากการทำเหมือง และกำหนดให้มีการจ่ายเงินค่าทดแทนแก่ผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินอันเป็นที่ตั้งของการทำเหมืองได้ดิน ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่

ร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ได้มีการแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมสาระสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ อปท. ดังนี้

๑. เขตเหมืองแร่ หมายความว่า เขตประทานบัตร และให้รวมถึงเขตพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้แต่งแร่ หรือประกอบโลหกรรม หรือที่ทิ้งมูลดินทราย ซึ่งมีเขตติดต่อกับเขตประทานบัตร

๒. ประทานบัตร หมายความว่า หนังสือสำคัญที่ออกให้เพื่อทำเหมืองภายในเขตที่กำหนดในหนังสือสำคัญนั้น

๓. มูลดินทราย หมายความว่า เปลือกดิน ทราย กรวด หรือหินที่เกิดจากการทำเหมือง และให้หมายความรวมถึงน้ำขุ่นขึ้นด้วย

๔. เจ้าพนักงานท้องถิ่น หมายความว่า นายกเทศมนตรี หรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้ ในเขตพื้นที่ของตน

๕. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายความว่า เทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล

๖. มาตรา ๓๗ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้ออกอาชญาบัตรสำรวจแร่

๗. มาตรา ๕๐ เมื่อ อบท. ใดมีความพร้อมในการบริหารจัดการและการกำกับดูแล การทำเหมืองตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนด ให้รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น โดยความเห็นชอบของสภา อบท. ในเขตนั้นเป็นผู้ออกประทานบัตรการทำเหมืองประเภทที่ ๑ ซึ่งอยู่ในเขตของ อบท. ดังกล่าวแทนหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๙(๑) ได้

๘. มาตรา ๖๔ (๙) จัดตั้งกองทุนฟื้นฟูสภาพพื้นที่การทำเหมืองและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการทำเหมือง หรือวางหลักประกันตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด

๙. มาตรา ๘๙ ห้ามมิให้ผู้ใดขุดหาแร่รายย่อย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตขุดหาแร่รายย่อย จากเจ้าพนักงานท้องถิ่นในท้องที่ซึ่งมีการขุดหาแร่รายย่อย

๑๐. มาตรา ๙๐ ผู้ใดประสงค์จะร่อนแร่ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

๑๑. มาตรา ๑๓๐ ผู้ถือประทานบัตรต้องเสียเงินบำรุงพิเศษในอัตราไม่เกินร้อยละสิบ ของค่าภาคหลวงแร่ที่ผลิตได้จากประทานบัตรนั้น

เงินบำรุงพิเศษตามวรรคหนึ่งให้ใช้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาท้องถิ่น การศึกษาวิจัยด้านแร่ การปรับสภาพพื้นที่ที่ผ่านการทำเหมืองแล้วตามหลักภูมิสถาปัตย์ และการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

อัตรา หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเรียกเก็บ รวมตลอดทั้งการจัดสรร เงินบำรุงพิเศษให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ในกรณีที่มีความจำเป็นในทางเศรษฐกิจ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศกำหนด ให้แร่ชนิดใดได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นการเรียกเก็บเงินบำรุงพิเศษตามระยะเวลาที่เห็นสมควรได้

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดทราบ

ที่ประชุมมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. หากจะพิจารณาคำนิยาม “ประทานบัตร” ให้ อบต. บ้านดงได้รับการจัดสรร ค่าภาคหลวงแร่ที่เพิ่มมากขึ้น ต้องแก้ไขในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ

๒. การแก้ไขพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ จาก “ประทานบัตร” เป็น “เขตเหมืองแร่” จะง่ายและครอบคลุมกว่า เนื่องจากคำนิยาม “ประทานบัตร” ที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. มีความชัดเจนว่า ประทานบัตร คือ หนังสือสำคัญที่ออกให้ทำเหมืองได้ ภายในเขตที่กำหนด ในหนังสือสำคัญนั้นเนื่องจากการทำเหมือง แร่นั้นต้องขุดแร่จากเขตประทานบัตร ซึ่งหากเพิ่มคำนิยามออกไปให้ครอบคลุมถึงเขตอื่นด้วย จะทำให้การทำเหมืองรวมเขตอื่นซึ่งมีได้อยู่ในเขตประทานบัตร

๓. เห็นด้วยในหลักการร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. เนื่องจากครอบคลุมถึงการเปิดโอกาสให้ อบท. เข้าไปมีอำนาจหน้าที่ในหลาย ๆ เรื่อง เช่น การอนุญาตขุดหาแร่รายย่อย การให้ ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดกับสิ่งแวดล้อม สำหรับประเด็นการจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ซึ่งจัดสรรให้ อบท. ตามกฎหมายจัดตั้งหรือพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ เป็นการกำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเป็นเรื่องเฉพาะที่ให้จัดสรร ทั้งในเขตประทานบัตร ในเขตจังหวัดทั่วประเทศ แต่ในร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. เป็นเรื่องเทคนิคเฉพาะว่าด้วยการทำแร่หรือเขตเหมืองแร่ ซึ่งไม่ได้กำหนด เรื่องการจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ไว้ จึงควรแก้ไขพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

- การพิจารณาหลักเกณฑ์การจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เลขานุการ รายงานว่า คณะอนุกรรมการฯ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ได้พิจารณาเรื่อง การพิจารณาหลักเกณฑ์การจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้อนุกรรมการลงพื้นที่ อบต.บ้านดง และ กฟผ. (แม่เมาะ) เพื่อรับฟังปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๙ ซึ่งอนุกรรมการฯ ได้ลงพื้นที่ดังกล่าว และฝ่ายเลขานุการได้จัดทำสรุปผลการลงพื้นที่เสนอคณะอนุกรรมการฯ เพื่อทราบในวาระที่ ๓.๑ แล้ว

เนื่องจากการพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ มีความจำเป็นที่จะต้องมีการรายละเอียดข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่แปลงประทานบัตร พื้นที่ใบอนุญาตทิ้งมูลดิน ค่าภาคหลวงที่ กฟผ. (แม่เมาะ) ชำระให้แก่อุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง รวมทั้งหลักเกณฑ์การจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ให้แก่ อบต. ของอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง และกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) ฝ่ายเลขานุการ จึงได้เชิญผู้แทน กฟผ. (แม่เมาะ) และผู้แทนอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง เพื่อเข้าร่วมชี้แจงรายละเอียดและตอบข้อซักถามของอนุกรรมการฯ ด้วย

คณะอนุกรรมการฯ ได้ลงพื้นที่ อบต.บ้านดง และ กฟผ. (แม่เมาะ) สรุปได้ว่า ปัญหาของ อบต. บ้านดง มี ๓ ประเด็น คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเอกสารสิทธิที่ดินของราษฎรที่อพยพ และด้านค่าภาคหลวงแร่ ซึ่ง อบต.บ้านดง ได้รับการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและด้านเอกสารสิทธิที่ดินของราษฎรผู้อพยพ โดยมีหน่วยงานหลายหน่วยงานได้เข้ามาร่วมแก้ไขปัญหามาแล้ว และ อบต.บ้านดง มีความพอใจในการแก้ไขปัญหาในระดับหนึ่งแล้ว และเห็นว่า หากมีการแก้ไขปัญหारेื่องการจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ อีกประการหนึ่งจะเป็นการแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืน โดย อบต.บ้านดง มีข้อเรียกร้องเพื่อให้ได้รับการจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ในอัตราร้อยละ ๑๕ ของค่าภาคหลวงแร่ทั้งหมดจากการทำเหมืองลิกไนต์ของ กฟผ. (แม่เมาะ) เนื่องจากพื้นที่ อบต.บ้านดง เป็นพื้นที่ทิ้งมูลดินเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนมลภาวะที่เพิ่มขึ้นส่งผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของราษฎรที่อาศัยอยู่ในบริเวณ อบต.บ้านดง ซึ่ง อบต.บ้านดง ได้มีการเรียกร้องเพื่อขอรับการจัดสรรค่าภาคหลวงแร่มาตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ จนถึงปัจจุบัน นับเป็นเวลากว่า ๑๐ ปี แต่ยังไม่ได้รับการแก้ไข เนื่องจากการแก้ไขพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ มีขั้นตอนที่ยู้งยาก และไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะแก้กฎหมายเพื่อ อบต. เพียงแห่งเดียว

แปลงพื้นที่ประทานบัตรเหมืองแร่ลิกไนต์ มีทั้งหมด ๖๑ แปลง พื้นที่ ๑๖,๐๕๖-๒-๐๘ ไร่ อยู่ในเขต อบต.บ้านดง ๒,๑๗๖-๒-๓๗ ไร่ หรือร้อยละ ๑๔ อยู่ในเขต ทต.แม่เมาะ ๑๓,๘๗๙-๓-๗๑ ไร่ หรือร้อยละ ๘๖ ใบอนุญาตทิ้งมูลดินทราย มีทั้งหมด ๑๑ แปลง พื้นที่ ๒๕,๖๔๗-๒-๖๐ ไร่ อยู่ในเขต อบต.บ้านดง ๑๙,๔๔๒-๐-๗๘ ไร่ หรือร้อยละ ๗๖ อยู่ในเขต ทต.แม่เมาะ ๖,๒๐๕-๑-๘๒ ไร่ หรือร้อยละ ๒๔

ค่าภาคหลวงแร่และการจัดสรร

๑. ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ กฟผ. (แม่เมาะ) ขุดถ่านหินลิกไนต์ได้จำนวน ๑๔.๕ ล้านตัน คิดเป็นเงินจำนวน ๔๑๗ ล้านบาท (ถ่านหินลิกไนต์ราคา ๓๘.๔ บาทต่อตัน ตั้งแต่ มี.ค. ๕๒) ส่งเป็นรายได้ให้รัฐ ร้อยละ ๖๐ และร้อยละ ๔๐ เป็นเงิน ๑๖๗ ล้านบาท แบ่งเป็น ๔ ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ ๑ จัดสรรให้

อบจ.ลำปาง ร้อยละ ๒๐ เป็นเงิน ๘๓ ล้านบาท ส่วนที่ ๒ จัดสรรให้ อบท. ในพื้นที่ประทานบัตร (อบต.บ้านดง และ ทต.แม่เมาะ) ร้อยละ ๒๐ เป็นเงิน ๘๓ ล้านบาท ส่วนที่ ๓ จัดสรรให้ อบท. ในจังหวัดลำปาง ร้อยละ ๑๐ เป็นเงิน ๔๒ ล้านบาท และส่วนที่ ๔ จัดสรรให้ อบท. ทั่วประเทศ ร้อยละ ๑๐ เป็นเงิน ๔๒ ล้านบาท ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ อบต.บ้านดง ได้รับการจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ จำนวน ๑,๔๙๑,๐๕๒.๖๖ บาท และ ทต.แม่เมาะ ได้รับจำนวน ๙๐,๔๓๐,๙๑๙.๗๔ บาท

๒. การจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ อุตสาหกรรมจังหวัดลำปางจะเป็นผู้ดำเนินการคำนวณ จัดสรรค่าภาคหลวงแร่ ส่วนที่ ๑ และส่วนที่ ๒ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งจัดทำโดย กพร. และอุตสาหกรรม จังหวัดลำปางจะส่งส่วนที่ ๓ และส่วนที่ ๔ ให้ กพร. โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

เลขานุการ พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีที่จะแก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดสรร ค่าภาคหลวงแร่ เพื่อให้ อบต.บ้านดง ได้รับจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ตามที่เรียกร้อง นั้น เป็นประเด็นปัญหา ซึ่งจะต้องพิจารณา ได้แก่ พื้นที่ที่ทิ้งมูลดินทรายมีใช้พื้นที่ประทานบัตรตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ อบต.บ้านดง จึงได้รับการจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ในฐานะ อบต. หรือเทศบาลในจังหวัดที่มีพื้นที่ประทานบัตร ทำให้ค่าภาคหลวงแร่ที่ได้รับการจัดสรรเป็นจำนวนที่น้อยมาก แต่ต้องรับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและ ด้านอื่น ๆ ประกอบกับ กพร. มีความเห็นสมควรที่จะต้องปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ เพื่อให้พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งอยู่ติดกับประทานบัตรได้รับการจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ มากขึ้น ดังนั้น จึงเห็นสมควรเสนอ ก.ก.ถ. เพื่อพิจารณาเห็นชอบ ดังนี้

๑. ในระยะยาว ให้ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน การกระจายอำนาจ ตามข้อเสนอของ กพร. ดังนี้

ให้ อบท. มีรายได้จากค่าภาคหลวงแร่ตามด้วยกฎหมายแร่ โดยหลังจากหักส่ง เป็นรายได้ของรัฐในอัตราร้อยละ ๔๐ แล้ว ให้จัดสรร ดังนี้

- (๑) ร้อยละ ๑๐ ให้ อบจ. ซึ่งเป็นที่ตั้งของประทานบัตร
- (๒) ร้อยละ ๒๐ ให้ อบต. หรือเทศบาล ซึ่งเป็นที่ตั้งของประทานบัตร เท่า ๆ กัน
- (๓) ร้อยละ ๑๐ ให้ อบต. หรือเทศบาล ซึ่งเป็นที่ตั้งของใบอนุญาต* ที่เกี่ยวเนื่องกับ ประทานบัตรตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ เท่า ๆ กัน
- (๔) ร้อยละ ๑๐ ให้ อบต. หรือเทศบาล** ที่อยู่ติดกับ อบต. หรือเทศบาล ซึ่งเป็นที่ตั้ง ของประทานบัตร เท่า ๆ กัน
- (๕) ร้อยละ ๑๐ ให้ อบต. หรือเทศบาลอื่นที่อยู่ภายในจังหวัด ซึ่งเป็นที่ตั้งของ ประทานบัตร เท่า ๆ กัน

หมายเหตุ * หมายถึง ใบอนุญาตปลูกสร้างอาคารเกี่ยวกับการทำเหมืองหรือจัดตั้งเพื่อการแต่งแร่นอกเขต เหมืองแร่

ใบอนุญาตจัดตั้งสถานที่เพื่อการเก็บขังน้ำขุ่นข้นหรือมูลดินทรายนอกเขตเหมืองแร่

- กรณีที่ประทานบัตรมีใบอนุญาต* ที่เกี่ยวเนื่องกับประทานบัตร ตามพระราชบัญญัติ แร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ อยู่ใน อบต. ที่เดียวกับ อบต. ซึ่งเป็นที่ตั้งของประทานบัตรหรือไม่มีใบอนุญาต* ใน อบต. อื่น

ให้นำส่วนแบ่งใน (๓) รวมกับ (๔) และให้ อบต. หรือเทศบาล ซึ่งอยู่ติดกับ อบต. หรือเทศบาล ซึ่งเป็นที่ตั้งของประธานบัตร เท่า ๆ กัน

- ในกรณีที่มีใบอนุญาต* ที่เกี่ยวเนื่องกับประธานบัตร ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ อยู่ใน อบต. หรือเทศบาล ที่อยู่ติดกับ อบต. หรือเทศบาล ซึ่งประธานบัตรตั้งอยู่ การจัดสรรตาม (๔) แบ่งให้ อบต. หรือเทศบาลอื่น ๆ ที่อยู่ติดกับ อบต. หรือเทศบาล ที่ประธานบัตรตั้งอยู่

** หมายถึง อบต. หรือเทศบาล ซึ่งอยู่ติดกับ อบต. หรือเทศบาล ซึ่งเป็นที่ตั้งของประธานบัตร ที่อยู่ภายในจังหวัดเดียวกัน หรือจังหวัดใกล้เคียงที่มี อบต. หรือเทศบาล อยู่ติดกับ อบต. หรือเทศบาล ที่ประธานบัตรตั้งอยู่

๒. ในระยะสั้น เพื่อเป็นการเยียวยา อบต. บ้านดง ในช่วงระยะเวลาก่อนที่พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ จะได้รับการปรับปรุงแก้ไขและนำมาใช้บังคับ ควรให้ กฟผ. จัดสรรรายได้จากกองทุนพัฒนาชุมชนในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าให้แก่ อบต. บ้านดง ร้อยละ ๕๐ ของเงินค่าภาคหลวงแร่ที่จัดสรรให้แก่ ทต.แม่เมาะ ในแต่ละปี โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ทั้งนี้ กฟผ. ควรปรับปรุงระเบียบที่เกี่ยวข้องให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้นเพื่อให้เกิดความสะดวกในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณา

ที่ประชุมมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. ร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ที่เสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาในขณะนี้ และมีการแก้ไขคำนิยาม “เขตเหมืองแร่” ให้หมายความว่า เขตประธานบัตรและให้รวมถึงที่ทิ้งมูลดินทราย ซึ่งมีเขตติดต่อกับเขตประธานบัตร แต่คำนิยาม “ประธานบัตร” มีความหมายว่า หนังสือสำคัญที่ออกให้เพื่อทำเหมืองภายในเขตที่กำหนดในหนังสือสำคัญนั้น อบต. ที่เป็นพื้นที่ทิ้งมูลดินทรายจึงอาจไม่ได้รับการจัดสรรเงินค่าภาคหลวงแร่ในฐานะ อบต. ในเขตพื้นที่ประธานบัตร

๒. ร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของ อบต. ในการดูแลบริหารจัดการการทำเหมืองแร่ในเขตพื้นที่มากขึ้น โดยให้ อบต. เป็นเจ้าพนักงานท้องถิ่นในการออกอาชญาบัตรสำรวจแร่ ออกประธานบัตรการทำเหมืองแร่ประเภทที่ ๑ และร่างกฎหมายดังกล่าว ยังกำหนดให้มีการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองแร่ เช่น การจัดตั้งกองทุนฟื้นฟูสภาพพื้นที่ เงินบำรุงพิเศษเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาพื้นที่ ฯลฯ

๓. การจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ให้แก่ อบต. ถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ และประกาศ ก.ก.ถ. โดยหากจะให้ อบต. บ้านดง ซึ่งเป็นพื้นที่ทิ้งมูลดินทราย ได้รับการจัดสรรค่าภาคหลวงแร่เช่นเดียวกับเทศบาลตำบลแม่เมาะที่เป็นพื้นที่เขตประธานบัตร อาจสามารถแก้ไขประกาศ ก.ก.ถ. โดยแก้ไขคำนิยาม เขตพื้นที่ประธานบัตรให้หมายความรวมถึงพื้นที่ที่ทิ้งมูลดินทรายด้วย อย่างไรก็ตาม ในเรื่องนี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายจึงควรนำไปหารือคณะอนุกรรมการวินิจฉัยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจให้แก่ อบต. ใน ก.ก.ถ. ต่อไป

๔. หลักเกณฑ์การจัดสรรเงินค่าภาคหลวงแร่ที่ กพร. เสนอขอให้ทบทุน จะจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ให้แก่ อบท. ในจังหวัด ในเขตประทานบัตรเท่านั้น ซึ่งผู้แทนสมาคม อบต. แห่งประเทศไทยมีความเห็นว่า อบท. ในจังหวัดอื่นควรจะได้รับการจัดสรรด้วย แม้เงินที่ได้รับการจัดสรรจะไม่มากนัก

๕. การจัดสรรเงินค่าภาคหลวงแร่ให้แก่ อบท. ตามหลักเกณฑ์ที่ กพร. กำหนดนั้น อบท. ใดได้รับการจัดสรรในสัดส่วนข้อใดแล้วจะไม่ได้ได้รับการจัดสรรในข้ออื่น ๆ อีก ซึ่งจะทำให้ อบท. ได้รับการจัดสรรไม่ซ้ำกัน อย่างไรก็ตามการดำเนินการจัดสรรตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวอาจจะไม่มีความเหมาะสม เช่น อบท. ซึ่งเป็นที่ตั้งประทานบัตรจะได้รับการจัดสรรร้อยละ ๒๐ แต่แร่ที่ผลิตได้ในพื้นที่ของตนเองมีจำนวนน้อย ทำให้ได้รับการจัดสรรในส่วนนี้น้อย แต่หาก อบท. ดังกล่าวเป็นที่ตั้งของใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องกับประทานบัตรของ อบท. อื่นจะได้รับการจัดสรรร้อยละ ๑๐ และแร่ที่ผลิตได้มีจำนวนมาก เงินในส่วนนี้ก็อาจจะได้มากกว่าเงินในส่วนร้อยละ ๒๐ ในเขตพื้นที่ประทานบัตรได้ ฯลฯ

๖. กรณีการจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ให้แก่ อบท. ซึ่งที่ตั้งของใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องกับประทานบัตร หากใช้เกณฑ์แบ่งเท่า ๆ กัน อาจจะไม่เป็นธรรม แต่ควรจัดสรรตามสัดส่วนพื้นที่ใบอนุญาตสำหรับกรณีการทำเหมืองแม่เมาะ อบต.บ้านดงและเทศบาลตำบลแม่เมาะต่างมีพื้นที่ที่ขุดมูลดินทราย หาก ทต.แม่เมาะ ได้รับเงินในส่วนนี้ด้วยก็อาจจะไม่เป็นธรรม

๗. การพิจารณาหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินค่าภาคหลวงแร่ที่ กพร. เสนอ ควรจะต้องมีการทดลองตัวเลขการจัดสรรเงินค่าภาคหลวงแร่ เพื่อที่คณะอนุกรรมการฯ จะได้ทราบผลของการจัดสรรตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวและการพิจารณาจะเป็นไปด้วยความถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น จึงควรให้ฝ่ายเลขานุการฯ รับไปพิจารณาจัดทำตัวเลขการจัดสรรตามหลักเกณฑ์ที่ กพร. เสนอ รวมทั้งให้ทดลองตัวเลขเพิ่มเติมดังนี้

๗.๑ นำเกณฑ์การจัดสรรร้อยละ ๒๐ ให้ อบต. หรือเทศบาล ซึ่งเป็นที่ตั้งของประทานบัตรมารวมกับร้อยละ ๑๐ ใน อบต. หรือเทศบาล ซึ่งเป็นที่ตั้งของใบอนุญาต

๗.๒ นำเกณฑ์การจัดสรรร้อยละ ๑๐ ให้ อบต. หรือเทศบาล ซึ่งเป็นที่ตั้งใบอนุญาต รวมกับร้อยละ ๑๐ ให้ อบต. หรือเทศบาลที่อยู่ติดกับ อบต. หรือเทศบาล ซึ่งเป็นที่ตั้งของประทานบัตร

๗.๓ นำเกณฑ์การจัดสรรร้อยละ ๑๐ ให้ อบต. หรือเทศบาล ที่อยู่ติดกับ อบต. หรือเทศบาล ซึ่งเป็นที่ตั้งของประทานบัตรรวมกับร้อยละ ๑๐ ให้ อบต. หรือเทศบาลอื่นที่อยู่ภายในจังหวัด ซึ่งเป็นที่ตั้งของประทานบัตร

มติที่ประชุม

๑. มอบฝ่ายเลขานุการหรือคณะอนุกรรมการวินิจฉัยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจให้แก่ อบท. พิจารณาดำเนินการ “พื้นที่ตามประทานบัตรหรือพื้นที่ตามสัมปทาน” ในประกาศ ก.ก.ถ. เรื่องการจัดสรรค่าภาคหลวงแร่และค่าภาคหลวงปิโตรเลียมให้แก่ อบท. ที่ออกตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ อบท. พ.ศ. ๒๕๔๒ จะหมายความรวมถึงพื้นที่ที่ขุดมูลดินทรายหรือไม่

๒. ให้แจ้งคณะกรรมการกองทุนพัฒนาชุมชนในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าพิจารณาจัดสรรรายได้ให้แก่ อบต.บ้านดง ร้อยละ ๕๐ ของเงินค่าภาคหลวงแร่ที่จัดสรรให้แก่เทศบาลตำบลแม่เม่าในแต่ละปี โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ ควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น เพื่อให้เกิดความสะดวกในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

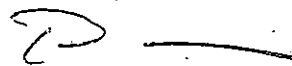
๓. มอบฝ่ายเลขานุการประสาน กฟผ. และอุตสาหกรรมจังหวัดลำปางคำนวณตัวเลขการจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ให้แก่ อบต. ในจังหวัดลำปาง ตามข้อเสนอของคณะอนุกรรมการฯ เพื่อพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

๔. กำหนดการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งต่อไปในวันพุธที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๙ เวลา ๑๓:๓๐ น. โดยให้นำเรื่องการทบทวนหลักเกณฑ์การจัดสรรค่าภาคหลวงปิโตรเลียมมาพิจารณาด้วย

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ

- ไม่มี

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๐๐ น.

(นายวิฑูรย์ เอี่ยมโสภาส)

อนุกรรมการและเลขานุการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม